

РЕШЕНИЕ

№ 1252

гр. София, 24.02.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав,
в публично заседание на 16.09.2019 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **11196** по описа за **2015** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл.203 и следващите от АПК вр. чл.285, ал.2 и чл.284, ал.1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС).

Производството е образувано по искова молба на Е. Д. М. с ЕГН [ЕГН] от [населено място] срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", която да бъде осъдена да му заплати обезщетение в размер на 50 000 лв. за периода от 06.12.2013г. до 06.05-.2015г., през който период е пребивавал в ареста на ул. Майор В. в [населено място], и претърпял неимуществени вреди затова, че не му била оказана необходимата и нужна лекарска помощ - преглед от очен лекар, психиатър и психолог.

Ищецът поддържа исковата си молба лично и с адв. Д., като в ход по същество претендира изцяло основателността ѝ. Въз основа на събраните пред съда доказателства, претендира, че са нарушени негови основни права- по чл.3 ЕКПЧ, иска също ответникът да бъде осъден и за нарушение на чл.1, чл.3 и чл.53 от ЕКПЧ както и за нарушение на чл.2, чл.3, чл. 5, чл.7 и чл.10 от МПГПП. Иска от съда да съобрази свидетелските показания, претендира, че към условията, в които е пребивавал в ареста са относими решенията на ЕСПЧ по делото Н. и други срещу България, П. срещу Гърция.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ чрез юрк.С. в ход по същество претендира неоснователността на иска.

Прокурорът представи заключение за неоснователност на исковата молба изцяло.

Съдът като взе предвид наведените основания на исковата претенция, обсъди доказателствата по делото, от фактическа и правна страна приема следното:

Ищецът Е. Д. М. претендира срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" обезщетение в размер на 50 000 лв. за претърпени от него неимуществени вреди през периода от 06.12.2013г. до 06.05-.2015г., през който период е пребивавал в ареста на ул. Майор В. в [населено място], и затова, че:

не му била оказана необходимата и нужна лекарска помощ - преглед от очен лекар, психиатър и психолог. (лист. 33 от делото на гърба)

Ищецът претендира, че за необходимостта от посочените прегледи е заявил на д-р Х., началник на медицинския център при ареста, както и наблюдаващ прокурор по пр.пр. 431/13г. на СГП затова, че иска да се лекува.

Към датата на уточнение на исковата молба ищецът бил с проблеми с очите и с нерви и с депресия, от това се стресирал, лошото отношение счита за тежък психически тормоз и се побоял от стреса, развил високо кръвно и тумори – липоми, очите му се увредили много сериозно, а доктор Х. не направила нищо за да получи медицинска помощ. Така хем бил тормозен, хем не бил заведен на лекар – очен, психиатър и психолог, ослепял в ареста, всеки ден осъзнавал как се руши здравето му и това го сломило психически, твърди, че не бил допускан умишлено на лекарски прегледи, за 1г. 6 м. не е бил ходил на очен лекар.

Исковата молба в разглежданата част е уточнена от ищеца с писмено изявление на л. 32 и в съдебното заседание от 28.06.2016г.

По делото е разпитана като свидетел д-р Х. – ръководител на Медицинския център при ареста. Д-р Х. заяви пред съда, че познава ищеца, определя същия като интелигентен, със силен характер и волеви човек, имал проблеми с кръвното налягане. Ищецът действително имал молба за очен преглед – оплакване, че вечер не вижда, но по нейно мнение не се налага консултация с очен лекар поради почерка му и особеностите на личността му. Също д-р Х. е преценила, че няма нужда от психиатър, търсил е психолог и становището ѝ било, че трябвало да бъде консултиран от психолог. Д-р Х. заяви, че при постъпването задължително се правели прегледи като се изготвяла първоначална медицинска справка за състоянието на пациента. Това твърдение не е оспорено от ищеца.

Видно от медицинската документация и конкретно от вписванията в медицинския картон, изготвен като препис и предоставен на л. 85 и следващите от делото, първите амнестични данни за заболяване на ищеца са от 12.12.2013г., а видно от медицинска справка, представена на лист 70 от делото, е съставена на 09.12.2013г. и в същата е отразена анамнеза „без оплаквания“, в добро общо състояние и адекватен с данни за различни показатели и с диагноза „клинично здрав, преведен от арест на Г.М. Д. № 42.

Ищецът уточни за състоянието си, че впоследствие след привеждането му в Затвора С., му била поставена диагноза астигматизъм и предписани очила за корекция, оплакванията му се дължали на това, че в ареста осветлението било слабо, почти нямало светлина, а по много от делата се налагало да чете вечер, като делото му било 3 500 страници и затова му се увредили очите. Впоследствие на ищеца му били предписани коригиращи очила.

По делото е изслушано заключение на вещи лица д-р С. и д-р М., които след личен преглед на ищеца са приели, че ищецът страда от умерена форма артериална хипертония, периодично есе оплаква от главоболие на фона на доказана

рентгелогично шийна цервикоартроза (познато като шипчета на шийни прешлени). Според вещите лица в периода от 06.12.2013г. до 06.05.2015г. няма отбелязани очни прегледи, установен астигматизъм при преглед на 09.09.2016г. за което са му предписани очила. По време на престоя му в ареста на [улица] В. била препоръчана терапия, която ищецът отказал да приема, с мотива, че бил алергичен, не били регистрирани периоди на влошено протичане на артериална хипертония под формата на хипертонични кризи.

Допълнително вещото лице М. посочи, че ищецът бил с диоптрична корекция от 0,5 диоптър далекогледство и 0,5 диоптър астигматизъм имал нормално зрение за далеч 1,0. С диоптрична корекция +0,2 диоптъра се справял с текст с най-дребен шрифт от таблица за близка работа, не се виждали болестни промени в предния сегмент и очните дъна, двете лещи били прозрачни. За далечно гледане не било необходимо да използва очила постоянно, изисквали се за гледан на телевизия, за шофиране, имал нужда от очила за близка работа – поради т.нар. пресбиопия – смущение на рефракцията, физиологично намаление на способността на окото да усилива своята рефракция за ясно виждане на различни разстояния с напредване на възрастта. Очилата били необходими за работа на разстояние 35 см. В трети абзац първото изречение от второто заключение на д-р М. е посочено изрично, че ищецът Е. М. не страда от очно заболяване.

По делото е представена и медицинска документация за ищеца през исковия период, объедна в заключението на вещите лица по съдебно-медицинската експертиза.

От фактическа страна е установено, че през исковия период ищецът е пребивавал в килия с четири енергоспестяващи крушки, от които две за дежурно осветление и две за дневно осветление. По сила, осветлението било достатъчно за четене на печатни издания в тъмната част на денонощието, килията разполагала с два прозореца за достъп на дневна светлина, като остъклената част на всеки един била с размери 60 см. ширина и 70 см. височина, видно от становище на ответника – л. 242 от делото, неоспорено от ищеца.

По делото е изслушано и заключение на вещото лице Б., която на въпроса какво е осветлението в килия № 7 е отговорила, че е в интервала от 95 -97 lx, а в килия 13 – между 106 – 110 lx, при допустима стойност на осветеност – норма 75 lx. На въпроса колко осветителни тела има в арестното помещение – всяко помещение имало по две осветителни тела, всяко от които снабдено с една LED лампа от 10 W и 2 енергоспестяващи крушки по 26 W. Всяко арестно помещение имало по 2 прозореца и видно било от Сертификат за контрол № 182174/14.09.2018г., че помещението било достатъчно осветено. Според вещото лице прозорците осигурявали достатъчно светлина. Вещото лице е посочило, че според Наредба №49/1976Г. за изкуствено осветление в сградите, нормата за осветеност е 75 lx. Вещото лице е посочило, че замерването е направено с уред, който регистрирал източник с интензитет на светлина от електрическо хранване, можело да има известно отклонение в зависимост от часа на денонощието, в което се прави замерването, но всички уреди са с допуск за грешка от порядъка на 1-2%.

Ищецът посочи, че през 2013г. в помещението не е имало такива крушки, в килията имало три вида решетки, една зад друга, а в студено време се слагало непрозрачно стъкло., имало армирано тежко двойно стъкло и вътре в стаята било „тъмница“. А що се касае до посоченото от вещото лице, че имало прозорец, ищецът посочи, че това било капандура на височина над 2,50 м от земята и представлявала малка дупка в

сетна, дебела 70 см. През него не влизала светлина и не можело да се гледа навън.

По делото са приети доказателства затова, в коя точно килия е пребивавал ищецът през исковия период, като се установява, че първоначално е бил настанен в килия № 9, където е пребивавал от 06.12.2013г. до 03.06.2014г. заедно с други лица, а впоследствие преместен в килия № 7 и двете на ет.1 ,където до 20.08.2014г. е пребивавал с още едно лице – А. П., от която дата до 27.03.2015г. е пребивавал сам в килията, а от тази дата преместен на ет.2 в килия № 13 поради ремонт на 1-ви етаж, видно от подробна справка (доказателствата на л. 108 и следващите от делото).

По делото са изслушани свидетелските показания на съпругата на ищеца и на М. П.. Свидетелят П. потвърди, че ищецът е имал оплакване от влошено психическо състояние, искал е лекарска помощ , но и в момента нямало лекар и не е получил такава помощ, но свидетелят не е присъствал в момент, в който му станало лошо Ищецът споделял на свидетеля П. че не виждал и не можел да чете, в ареста нямало очен лекар, когато отсъствал лекаря от на ареста, идвали други лекари. Когато имало по-малко хора в ареста ,се осигурявала медицинска помощ, но при повече – не можело от едно медицинско лице да се предостави лекарска помощ - д-р Х. , разпитана по делото.

Съпругата на ищеца посочи, че при честите ѝ свиждания с ищеца, той се оплаквал, нямала право да му носи лекарства, имал депресия, бил много раздразнителен, състоянието доста се влошило, не можел да спи, боляло го глава, изпадал в нервни състояния, искал да се самоубива. Оплаквал се, че е било тъмно, нямало добро осветление, а му се налагало да чете документи. Споделял на свидетелката ,че е искал медицински преглед, дори и в съда молил да му се назначи преглед при очен лекар, но това не се случило. По принцип пишел много красиво, но започнал да пише лошо, оплаквал се от високо кръвно.

При така установеното по делото, съдът съобрази от правна страна следното:

Исковата претенция е допустима, същата е с правно основание чл.284, ал.1 от ЗИНС, като съдът следва да обсъди оплакванията на ищеца, като установи дали през исковия период на заявените от него основания е бил поставен при условия, нарушаващи забраната по чл.3 от същия закон – за нечовешко и унижително отнасяне. исковата претенция първоначално е била предявена пред СГС, впоследствие е уточнена пред настоящия съд вече при действието на тази правна уредба.

Съдът като съобрази, че ищецът е предявил множество искове, установи, че исковата претенция по делото е частично допустима, от гледна точка на периода, поради следното:

По делото се претендират вреди за периода от 06.12.2013г. до 05.06.2015г., през който период е пребивавал в ареста на ул. Майор В. в [населено място], и претърпял неимуществени вреди затова, че не му била оказана необходимата и нужна лекарска помощ - преглед от очен лекар, психиатър и психолог.

По адм.д. 8602/2018г. на АССГ, видно от постановеното Решение № 5462/02.09.2019г. е разгледан иск на ищеца срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за претърпени неимуществени вреди с правно основание чл. 284, ал.1 вр. чл.3 от ЗИНС, за периода 08.12.2013г. – 06.06.2015г. за присъждане на неимуществени вреди от условията, при които е пребивавал в ареста на ул. Майор В. в [населено място], в това число за медицинското обслужване в ареста, за качеството и количеството на храна, хигиенно-битовите условията в ареста, като исковата претенция е уважена частично. Видно от мотивите на съдебното решение освен фактически установявания, на стр. 35

до 41 са формирани правни изводи по медицинското обслужване, предоставено на ищеца през исковия период, като претенцията е счтена за основателна. Следва да се посочи, че преценката на съда включва както и изводи, че ищецът не е бил консултиран с психолог и психиатър в нарушение на стандартите за медицинско обслужване, за които е прието, че има дефицит на медицинското обслужване. Разгледано е и оплакването, че лекарят в медицинския център не притежава специална апаратура да извърши очен преглед и да извърши преценка, поради оскъдното оборудване на медицинския център в ареста.

По адм.д 10224/2017г. е постановено Решение № 4423/29.06.2018г. на АССГ, с което е отхвърлена изцяло исковата претенция на ищеца срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за претърпени неимуществени вреди периода 24.11.2013г. до 05.06.2015г., затова, че не е осигурена слънчева светлина в нарушение на Наредба №7/22.12.2003г. По това дело също е изследвана осветеността на килиите, в които ищецът е пребивавал, размерите на прозорците и възможността да бъде осигурена светлина. Съдът е обсъдил оплакванията на ищеца, както и исканията му, направени на 04.08.2014г. и на 18.08.2014г. да бъде прегледан от очен лекар, но и на двете дати бил прегледан от други специалисти – кардиолог и ортопед.

Предвид фактическите основания за неимуществените вреди, които са претендирани по другите две дела и разгледани по същество със съдебните актове, то следва, че заявените основания по делото пред настоящия състав на съда – за претърпени вреди от медицинското обслужване в ареста, не са разгледани само за периода 06-07.12.2013г. (два дни) и за оплакванията от медицинското обслужване в ареста – на основание непредоставен преглед с психиатър и психолог. За останалия исков период -08.12.2013г.-05.06.2015г., исковата претенция е недопустима, тъй като има образувани други дела между същите страни и на същите основания.

За периода 06.12.-07.12.2013г. няма данни ищецът да се оплаквал и да е искал среща с психолог и преглед от психиатър. Видно от медицинската му справка, съставена на 09.12.2013г. същият е с диагноза клинично здрав, тази справка е съставена при постъпването му в ареста на ул. майор В. в [населено място] на 06.12.2013г. За съставянето ѝ потвърди д-р Х., както и обстоятелството, че се извършва подробно снемане на анамнеза и описване на здравословното състояние на постъпващите лица.

Не се установява от разпитаните по делото свидетели и от вписванията в медицинския картон на ищеца, през периода от 06-07.12.2013г. да е имал оплаквания и искания за медицинска помощ, които да не са вписани или на които да не е обърнато внимание. Предвид на изложеното, исковата претенция в допустимата ѝ част е неоснователна, тъй като на първо място не се установи за този период ищецът да е бил при условия, нарушаващи забраната по чл.3 ЗИНЗС, чрез непредоставяне на необходимата медицинска помощ на ищеца, в това число среща с психолог и преглед от психиатър. Следва да се посочи, че чл.3 от ЗИНЗС, предвижда идентична забрана както чл.3 Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, на който текст се позовава ищеца.

От изложеното следва, че исковата претенция следва да бъде отхвърлена изцяло в частта за вреди за периода от 06.12.2013г.-07.12.2013г.

На основание изложеното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТХВЪРЛЯ исковата претенция на Е. Д. М. с ЕГН [ЕГН] от [населено място] срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", с правно основание чл.284, ал.1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража във връзка с чл. 3 от същия закон, и за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди от неосигурено медицинско обслужване – преглед от очен лекар и психиатър и среща с психолог, както и през време на задържането на ищеца в ареста на ул. Майор В. № № 2 в [населено място] за периода от 06.12.2013г. до 07.12.2013г., и ПРЕКРАТЯВА съдебното производство за останалата част от исковия период – от 08.12.2013г. до 05.06.2015г. на същите основания, при общ размер на обезщетението - 50 000 лв. за целия период.

Решението подлежи на обжалване пред тричленен състав на Административен съд София-град.

СЪДИЯ: